

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/38627,Historia-Sprawiedliwych-z-Markowej-dotarla-do-40-krajow-Rzeszow-6-lutego-2017.html>
26.04.2024, 23:39

Historia Sprawiedliwych z Markowej dotarła do 40 krajów - Rzeszów, 6 lutego 2017

Po otwarciu Muzeum im. Rodziny Ulmów w Markowej na Podkarpaciu artykuły o Polakach ratujących Żydów ukazały się w 40 krajach świata - poinformował w Rzeszowie wiceminister spraw zagranicznych Jan Dziejczak. Twórcą Muzeum jest obecny wiceprezes IPN dr Mateusz Szpytma.

W Podkarpackim Urzędzie Marszałkowskim w Rzeszowie odbyła się dzisiaj konferencja prasowa dotycząca raportu „Otwarcie Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas II wojny światowej im. Rodziny Ulmów – zaangażowanie MSZ i placówek zagranicznych oraz echa medialne”. W konferencji wzięli udział Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Jan Dziejczak, Marszałek Województwa Podkarpackiego Władysław Ortyl, Wiceprezes Instytutu Pamięci Narodowej dr Mateusz Szpytma, Dyrektor Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Rzeszowie dr Dariusz Iwaneczko, Dyrektor Muzeum-Zamek w Łąncucie Wit Karol Wojtowicz oraz Kierownik Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas II wojny światowej im. Rodziny Ulmów w Markowej dr Anna Stróż.

Zdaniem wiceministra Dziejczaka, który zaprezentował raport, otwarcie muzeum było jednym z najważniejszych wydarzeń w dziedzinie dyplomacji historycznej w 2016 r.

– Postanowiliśmy jako MSZ, jako polska dyplomacja doprowadzić do tego, żeby te wydarzenia z Markowej z 17 marca 2016 r. ujrzał cały świat. Były one na tyle ważne, na tyle przemawiające, że zależało nam na tym, żeby każdy mógł się z tym zapoznać, a zwłaszcza nasi partnerzy zagraniczni – mówił wiceminister.

Muzeum Polaków Ratujących Żydów im. Rodziny Ulmów upamiętnia Polaków, którzy podczas niemieckiej okupacji, ryzykując życie, próbowali uratować lub uratowali Żydów. Powstało we wsi Markowa k. Łąncuta na Podkarpaciu. 24 marca 1944 r. Niemcy zamordowali tam ośmioro Żydów oraz ukrywających ich Józefa Ulmę i będącą w ostatnim miesiącu ciąży jego żonę Wiktorię oraz ich sześcioro dzieci.

W uroczystości otwarcia Muzeum im. Rodziny Ulmów w 2016

r. uczestniczył Prezydent RP Andrzej Duda wraz z małżonką. W organizację wydarzeń promujących otwarcie włączyły się Podkarpacki Urząd Marszałkowski, Instytut Pamięci Narodowej, społeczność Markowej oraz Ministerstwo Spraw Zagranicznych, 37 placówek dyplomatycznych Polski w 29 państwach, w tym 24 placówki w Europie, 6 placówek w Ameryce Północnej, 3 placówki w Azji, po 2 placówki w Ameryce Południowej, Australii i Oceanii oraz jedna placówka z Afryki. Transmisję online z uroczystości otwarcia Muzeum w Markowej przeprowadziło bezpośrednio 15 placówek w 12 krajach.

W ramach otwarcia Muzeum im. Rodziny Ulmów staraniem Oddziału IPN w Krakowie oraz Podkarpackiego Urzędu Marszałkowskiego w Rzeszowie przy partnerstwie z MSZ powstała odnowiona wersja wystawy „Samarytanie z Markowej. Ulmowie – Polacy zamordowani przez Niemców za pomoc Żydom” autorstwa dr. Mateusza Szpytmy. Wystawę przygotowano w kilkunastu wersjach językowych.

Poza granicami kraju zaprezentowano ją w 2016 roku w następujących miejscowościach: Bangkok (Tajlandia), Berlin (Niemcy), Brasilia (Brazylia), Bratysława (Słowacja), Bukareszt (Rumunia), Canberra (Australia), Chicago (USA), Hamburg (Niemcy), Hawana (Kuba), Lizbona (Portugalia), Lwów (Ukraina), Rangun (Birma), Moskwa (Rosja), Nowy Jork (USA), Oslo (Norwegia), Paryż (Francja), Pekin (Chiny), Pretoria (Republika Południowej Afryki), Rzym (Włochy), Singapur (Singapur), Sofia (Bułgaria), Skopje (Macedonia), Tbilisi (Gruzja), Tel Awiw (Izrael), Toronto (Kanada), Waszyngton (USA), Wiedeń (Austria), Wilno (Litwa).

Dziedziczak podkreślił, że po otwarciu muzeum w 40 krajach pojawiły się artykuły o Polakach ratujących Żydów, a 90 proc. tych publikacji jest korzystnych z punktu widzenia polskiej narracji historycznej, „z punktu widzenia prawdy”.

– Pojawiły się artykuły o skali represji w okupowanej przez Niemców Polsce za ratowanie Żydów, a pomimo tego najwięcej uratowanych było przez Polaków – mówił. W ocenie Dziedziczaka, to ogromny sukces wizerunkowy Polski, ogromny krok w przywracaniu prawdy w dyskusji o Holokauście, niemieckiej odpowiedzialności za Holokaust i o postawie Polaków.

– Wystawa, która ukazuje historię Samarytan z Markowej, gościła na 6 kontynentach, ukazując jakie były postawy Polaków podczas II wojny światowej, uzmysławiając, co groziło za pomoc Żydom. To ma wpływ na sposób myślenia ludzi. Odwiedziny na przykład młodych Żydów w muzeum w Markowej dają im kontekst tego, jak wyglądała wówczas sytuacja w Polsce i sytuacja Polaków. To ma wpływ na ich postrzeganie historii – mówił Mateusz Szpytma – wiceprezes Instytutu Pamięci Narodowej.

Marszałek woj. podkarpackiego Władysław Ortyl przypomniał, że od chwili otwarcia muzeum odwiedziło blisko 45 tys. osób, z czego ponad 10 proc. przyjechało z zagranicy.

Na konferencji zaprezentowany został także 5. tom „Sprawiedliwych” - „Polacy ratujący Żydów w czasie Zagłady. Przywracanie pamięci”. Publikacja ta przedstawia sylwetki Polaków odznaczonych przez Prezydenta RP Andrzeja Dudę 17 marca 2016 r. podczas otwarcia muzeum w Markowej.

W tym roku MSZ razem z samorządem województwa oraz IPN planuje zorganizowanie dla edukatorów, nauczycieli i dziennikarzy z całego świata konferencji poświęconej Polakom ratującym Żydów w czasie II wojny światowej.